

Synspunkt

Når ord og handling peger hver sin vej

Af Centerrådet for VEU-center Aalborg/Himmerland: Søren Elsberg, afdelingsformand i 3F Aalborg, Kurt Tinus Nielsen, tidl. formand for Dansk Metal Aalborg, Ivan Ziegler, formand for HK Nordjylland, professor Palle Rasmussen, Aalborg Universitet, Poul Hedemann, formand for bestyrelsen på SOSU Nord, Karsten Nielsen, formand for Dansk Metal Løgstør, samt gårdejer Hans Jørgen Boel. VEU-center Aalborg/Himmerland består af AMU Nordjylland, Tech College Aalborg, Aalborg Handelsskole, VUC Nordjylland, SOSU Nord, Erhvervsskolerne Aars og Nordjyllands Landbrugsskole.

I 50-året for AMU-systemets oprettelse udgav Undervisningsministeriet i maj 2010 publikationen "Strategiske fokusområder", der er udarbejdet af VEU-rådet (Rådet for Voksen- og Efteruddannelse). I publikationen kommer VEU-rådet med en række fremsynede anbefalinger til de kommende års strategiske fokusområder inden for arbejdsmarkedsrettet kompetenceudvikling.

VEU-rådet blev etableret sidste år som et organ, der skal rådgive undervisningsministeren på voksen- og efteruddannelsesområdet. Rådet tæller 33 repræsentanter fra arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer, uddannelsesinstitutioner, Forsknings- og Innovationsstyrelsen, Undervisningsministeriet, Beskæftigelsesministeriet samt Økonomi- og Erhvervsministeriet. Dets brede sammensætning afspejler, at målet med rådet er at se uddannelsespolitikken i sammenhæng med beskæftigelsespolitikken og arbejdsmarkedspolitikken.

Et jobnært og omstillingsdygtigt uddannelsessystem er en forudsætning for, at Danmark kan positionere sig på det globale marked, hvor innovation, kvalitet, produktivitet og fleksibilitet er de væsentligste konkurrenceparametre. Denne indlysende kendsgerning er omdrejningspunktet for VEU-rådets anbefalinger, ligesom den er baggrunden for, at regeringen og forligspartierne siden 2006 har vist vilje til at opprioritere voksen- og efteruddannelsesområdet ved at tilføre AMU-systemet ekstra ressourcer til opgradering af arbejdsstyrkens kompetencer.

Oprettelsen af de 13 VEU-centre landet over er et andet udtryk for, at der fra politisk hold har været ønske om at styrke indsatsen for livslang læring blandt såvel ufaglærte som faglærte. VEU-centrene skal optimere samarbejdet mellem de lokale uddannelsesinstitutioner og forstærke den opsøgende indsats, så virksomhedernes brug af voksen- og efteruddannelser øges, og uddannelsesinstitutionerne får øget indsigten i det lokale arbejdsmarkeds behov for uddannelse.

I VEU-center Aalborg/Himmerland har vi brugt mange kræfter på at etablere samarbejdsformer, der efterlever regeringens målsætning om en markant styrkelse af voksen- og efteruddannelsesindsatsen. Men hvad sker der så? Tryksværten i VEU-rådets publikation er knap

nok tør, før regeringen fremlægger en spareplan, der fjerner hele grundlaget for den forstærkede kompetenceudvikling.

I finanslovsforslaget for 2011 opereres med en reduktion af bevillingsniveauet på 500 mio. kr. – fra 1,5 til 1 mia. kr. En så voldsom reduktion vil i sagens natur få uoverskuelige konsekvenser for ufaglærte og faglærtes mulighed for efteruddannelse. Planen opererer ikke alene med takstnedsættelser, øget brugerbetaling og beskæring af taksterne til kost, logi og transport. Der lægges også op til, at satserne for VEU-godtgørelse (godtgørelse for tabt arbejdsfortjeneste) nedsættes med hele 20 procent fra 2012.

Hvor en virksomhed i dag kan få op til 3760 kr. i godtgørelse om ugen pr. medarbejder under uddannelse, vil den fra 2012 få refunderet 752 kr. mindre om ugen pr. medarbejder – samtidig med, at brugerbetalingen øges på en række uddannelser – og samtidig med, at medarbejdere med videregående uddannelser ikke længere kan få statstilskud til AMU-uddannelserne, men skal erlægge fuld deltagerbetaling. Det siger sig selv, at disse drastiske ændringer vil nedsætte aktiviteten på VEU-området dramatisk.

Det er utopi at tro, at virksomheder, der er presset af finanskrisen og generel øget konkurrence, vil kunne sende medarbejdere på uddannelse i lige så stor udstrækning som i dag. Det er endnu mere utopisk at tro, at brugen af voksen- og efteruddannelsessystemet vil kunne øges – som alle parter ellers er så enige om, at der er behov for. Så sent som i forrige uge påpegede statsminister Lars Løkke Rasmussen som optakt til Vækstforums møde, at nogle af Danmarks store aktuelle udfordringer er et uddannelsesniveau, der sakker bagefter de bedste lande, og en produktivitet, der står i stampe.

Det er utroligt kortsigtet at gennemføre dramatiske besparelser på uddannelsesområdet med baggrund i den aktuelle krise. Undersøgelser viser, at der om 10 år vil være ca. 90.000 ufaglærte i "overskud" på arbejdsmarkedet, fordi tusindvis af industriarbejdspladser flytter til udlandet. Samtidig vil arbejdsmarkedet mangle ca. 45.000 faglærte og andre 45.000 med forskellige videregående uddannelser.

Hvis sammenhængskraften i samfundet skal sikres, er det tvingende nødvendigt, at vi fortsætter ad den kurs, der blev fastlagt med globaliseringsaftalen, velfærdsforliget og trepartsaftalerne i 2006-2007. Vi skal have opkvalificeret de mange, der desværre nu er ledige, så de kan bestride de nye jobs, der dukker op, når finanskrisen klinger af. Vi skal sikre virksomhederne vilkår, som gør det muligt for dem at sikre medarbejderne den nødvendige, kontinuerlige efteruddannelse.

AMU-systemet har i 50 år været anerkendt verden over som et unikt og fleksibelt uddannelsessystem. AMU har sin store del af æren for, at de danske virksomheder har kunnet markere sig internationalt med innovation, effektivitet og kvalitet. Derfor er det trist, at systemet i dets jubilæumsår skal sættes under så voldsomt pres, at man kan frygte for dets overlevelse. Hvis politikerne mener det alvorligt med læring for livet, giver det ingen mening, at ord og handlinger peger hver sin vej. Så må der sættes handling bag ordene!